

De visitaties in het sociaal-cultureel werk

Dirk Verbist en Liesbeth De Winter
Directeurs bij De Federatie

TERUG NAAR DE KERN

Visitaties zijn:

- Niet nieuw: de derde keer in het sociaal-cultureel werk
- **Een tussentijds bezoek** door de administratie en externe deskundigen/kennismaking met “de echte” werking vs papieren dossiers
- **Evaluatief en zelfevaluatief** moment voor organisaties met het oog op verdere groei en professionalisering
- Een instrument om goede werkingen veilig te stellen en organisaties **zonder toekomst of draagvlak** uit het decreet te leiden.

In de praktijk: een bepalend moment voor organisaties: de impact van een visitatie-bezoek-verslag kan niet worden onderschat

De Federatie beleefde het proces van visitaties het afgelopen jaar intens met de organisaties mee

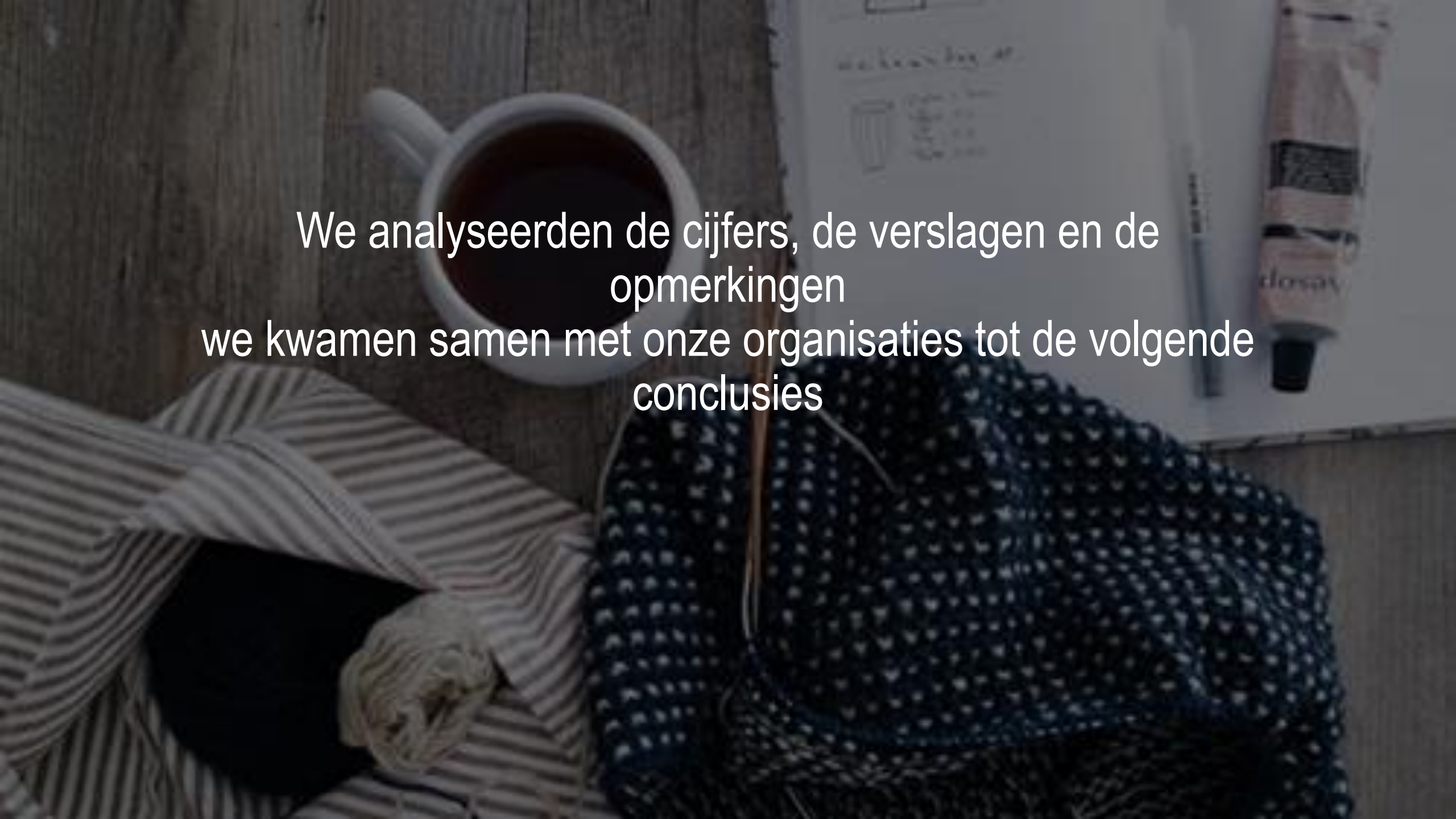
- 66 proefvisitaties
- Bij 106 organisaties: advies individueel, op maat
- Elke maand overleg en consultatie op werkgroepen
- Extra ondersteuningsmogelijkheden via Switch
- Handzame tools om organisaties doorheen de procedures te begeleiden/ hen over wetgeving te informeren

Maar we documenteerden en analyseerden het proces ook tot in elk detail

- We kregen van 99% van de organisaties inzicht in hun voorlopige verslagen (1 organisatie ontbreekt)
- van evenveel organisaties inzicht in hun replieken
- en van alle organisaties in hun definitieve oordeel
- We lanceerden een bevraging (na verzending van de laatste repliek): 95,5% reponse rate. En toetsten de resultaten/bevindingen en de conclusies nadien af bij alle werkgroepen

A top-down view of a wooden desk. In the upper left, a white ceramic cup filled with dark coffee sits on the wood. To its right is a spiral-bound notebook with a light-colored cover, showing some faint sketches and text. A silver pen lies horizontally across the notebook. Below the notebook, a piece of dark blue fabric with a white polka-dot pattern is draped. To the left of this, a piece of light-colored fabric with thin horizontal stripes is visible. A small, crumpled piece of light-colored material, possibly a sock or a small bag, rests on the striped fabric. The overall lighting is soft and even.

We analyseerden de cijfers, de verslagen en de
opmerkingen
we kwamen samen met onze organisaties tot de volgende
conclusies

Per werksoort

In getallen	Positief		Positief met aanbevelingen		Negatief		2015
	Voorlopig	Definitief	Voorlopig	Definitief	Voorlopig	Definitief	
Verenigingen (52)	6	10	29	28	17	14	7 → 5
Instellingen (24)	2	3	13	16	9	5	4 → 2
Bewegingen (35)	13	15	14	17	8	3	3 → 2
Totaal	21	28	56	61	34	22	

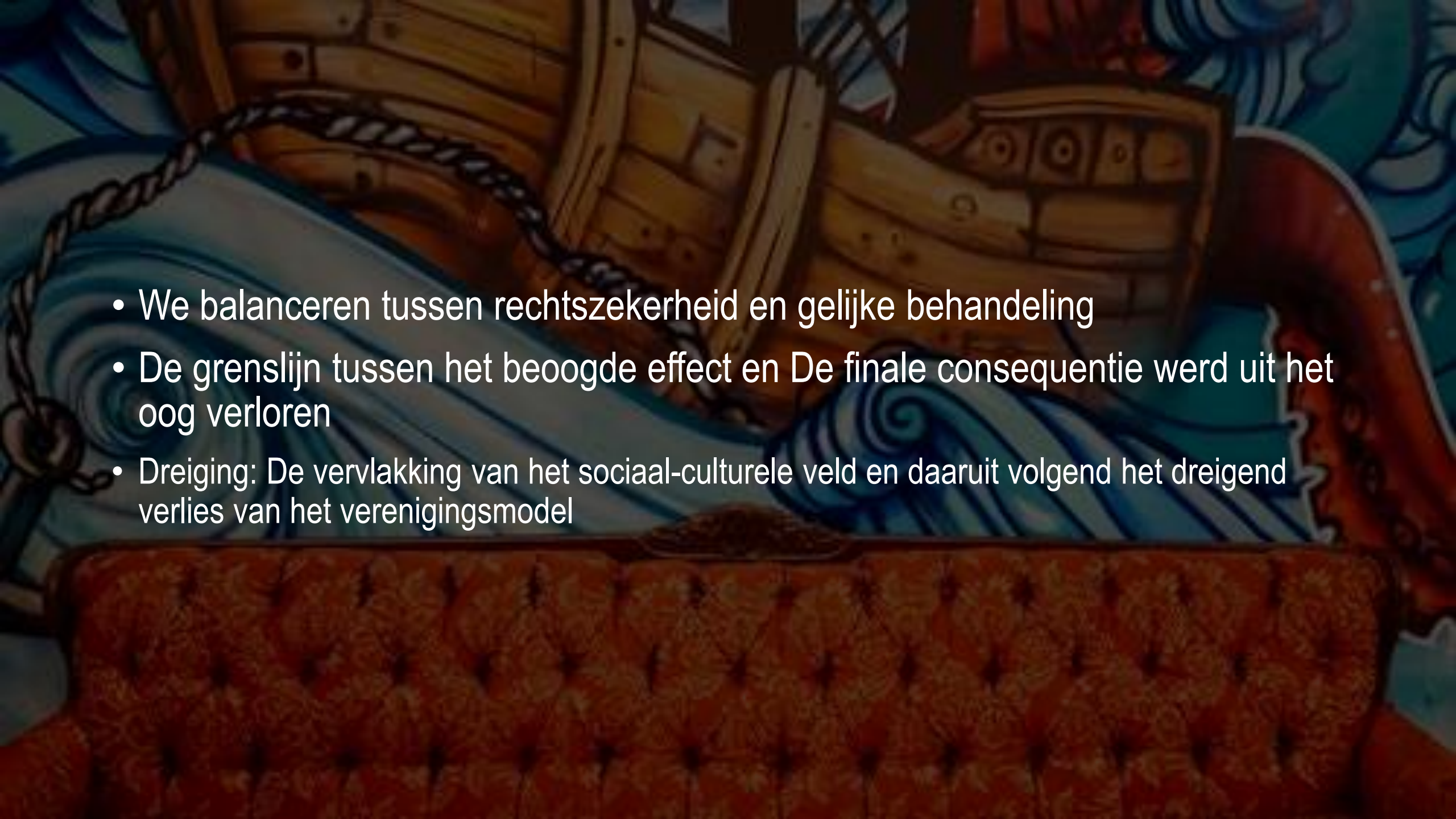
In procenten	Positief		Positief met aanbevelingen		Negatief	
	Voorlopig	Definitief	Voorlopig	Definitief	Voorlopig	Definitief
Verenigingen (52)	11,5	19,2	55,8	53,8	32,7	26,9
Instellingen (24)	8,3	12,5	54,2	66,7	37,5	20,8
Bewegingen (35)	37,1	42,9	40,0	48,6	22,9	8,6
Totaal	18,9	25,2	50,5	55,0	30,6	19,8

VASTSTELLINGEN DIE VRAGEN OM BIJSTELLINGEN

We moeten ons als sector, administratie, kabinet en parlement voldoende bewust zijn van de maatschappelijke impact van visitaties en beoordelingen: op individuele organisaties maar ook op het gehele veld.

We stellen vast dat niet alles liep zoals beoogd werd, dat er op korte en langere termijn effecten dreigen die niemand wenst. Laten we daarom enkele specifieke dingen tijdig aanpassen en verbeteren.

-
- We balanceren tussen rechtszekerheid en gelijke behandeling
 - De grenslijn tussen het beoogde effect en De finale consequentie werd uit het oog verloren
 - Dreiging: De vervlakking van het sociaal-culturele veld en daaruit volgend het dreigend verlies van het verenigingsmodel

We balanceren tussen rechtszekerheid en gelijke behandeling

- Er zijn te grote verschillen tussen visitatiecommissies en in evaluaties
- Ingrijpen op civiel perspectief van organisaties: onderbouwde keuzevrijheid vs de blik van een beoordeelaar
- Historiciteit en kennis ontbreekt om evoluties te zien en te kunnen inschatten: wisselende interpretaties over het achterliggend beoordelingskader
- Opmerkingen en aanbevelingen die nauwelijks te traceren waren uit het gesprek

De grenslijn tussen beoogde effect en de finale consequentie werd uit het oog verloren

- De betekenis van aanbevelingen vs de optelsom tot een negatieve beoordeling
- Het effect van onaangepaste criteria -> vormingsinstellingen/visievragen
- Kwaliteitsvuur en –cultuur: optelsom van visie en kwaliteitsvragen bij elk beoordelingselement geeft aanleiding tot een overload aan planvragen.
- Het belang van repliekmogelijkheden -> misverstanden en feitelijke fouten

De vervlakking van het sociaal-culturele veld en het dreigende verlies van het verenigingsmodel

- Gelijke beoordelingselementen- gelijke ideaaltypische beelden op sociaal-cultureel werk
- In meerdere visitatieverslagen merk je dat slechts weinig visitatoren kennis hebben van het **delicate en trage proces** dat het vormgeven en het sturen van een vereniging is.
 - Ontrading van organisaties om in te zetten op intensieve participatieprocessen
 - Onrealistische/ongewenste verwachtingen in de relatie tot de lokale afdelingen
 - Superdiversiteit vs de vrijheid van verenigen

BIJSTELLINGEN met het oog op de beoordelingen

Met mogelijke impact op het decreet:

- Repliekmogelijkheid invoeren bij remediering (art. 60 §13)
- Het elementaire karakter van beoordelingselementen voor gevisiteerde organisaties laten vallen (art. 11)

Met mogelijke impact op het protocol:

- Opleiding van administratie en visitatoren – betrokkenheid van de sector verhogen
- Aandacht voor specifieke expertise
- Variëren op amenstelling visitatiecommissie bezoek ter plaatse bij remediëring

Noodzakelijke aandachtspunten met het oog op de beoordelingen

- Traject De Federatie – adviescommissie over evaluatie proces
- Traject De Federatie – administratie over toepassing van het beoordelingskader
- Vaste pool medewerkers administratie om duurzaam kennis op te bouwen over sector/organisaties
- En tot slot: collectief de ongebreidelde druk van de ketel halen.

bedankt
voor de oprechte interesse
en betrokkenheid